

disse. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nævnedes det friske Syn, man havde paa alle disse Ting lige efter Grundlovens Givelse. Dette friske Syn gjorde sig gældende her ved Hartkornsskatternes Legalisering, idet man ikke gav Godsejerne fuld Erstatning, men kun det 20-dobbelte og i visse Tilfælde kun det 15-dobbelte. Det er af et lignende Syn, vore Ændringsforslag ere udsprungne, og det har stadig været Folketingets Syn paa Sagen.

I 1872 afgav et Folketingsudvalg en Betænkning. Der sad i dette Udvalg 9 Venstremænd med den nuværende højt-ærede Formand som Ordfører og Formand. De skrev i denne Betænkning blandt andet: „Man forudsæer vel, at der mod hele denne Maade at beregne Erstatningen paa, vil blive indvendt, at Grundlovens § 82 tilsikrer „fuldstændig Erstatning“, og at denne derfor enten maa beregnes til det 25-dobbelte med en aarlig Rente af 4 pCt. eller til det 20-dobbelte med en Rente af 5 pCt., men Flertallet kan ikke erkende, at Tiendepligten kan stilles lige med privatretlige, efter Kontrakt overtagne Forpligtelser. Den har oprindeligt været en Skat, og den Egenskab, at den i Tidens Løb er gaaet over til en reel Byrde paa Ejendommen, har den tilfælles med alle de gamle Hartkornsskatter“. Man stod der paa det samme Standpunkt som vi, nemlig at give det 18-dobbelte. Op igennem Halvfjerdsenerne fastholdt Folketinget dette Standpunkt. I 1877—78 indbragte 2 Medlemmer, der endnu ere Medlemmer af dette Ting, det ærede Medlem for Verninge (H. Holm) og det ærede Medlem for Nykøbing p. F. (R. Claussen) et Forslag, der gik ud paa en Tiendeafløsning med en Erstatning af det 18-dobbelte, hvis den udbetaltes kontant, og af det 20-dobbelte, hvis den udbetaltes i Statsobligationer.

Det sidste Forslag, der er udsprunget fra dette Synspunkt, blev fremsat af det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) i 1893. Det gik ud paa at yde en Erstatning af det 20-dobbelte. Han udviklede imidlertid ved første Behandling, at det kun var det 18-dobbelte, der bødes. Efter hans Forslag var nemlig Landskatten paa Tienden fradragen inden Kapitaliseringen. Derfor var det i Virkeligheden kun det 18-dobbelte, og Erstatningssummen skulde ikke udbetales kontant, men i Statsobligationer, hvis daværende Kurs var 95, hvorved der altsaa blev et Kurstab af 5 pCt. Om noget direkte Tilskud fra Statskassens Side var der ikke Tale, selv om der maatte bringes Ofre fra Statens Side

ligesom efter vort Forslag. Der var aldeles ikke Tale om, at Tiendetagerne kunde faa fuld Erstatning eller mere, end de havde Ret til efter Folketingets gamle Standpunkt. Dette Forslag af det ærede Medlem for Ringkøbing blev ikke lagt til Grund ved Forhandlingen, men det ærede Medlem udtalte sammen med to Meningsfæller, det ærede Medlem for Sorø (P. Christensen) og det ærede Medlem for Frederikshavn (H. Madsen) i Betænkningen, at de beklage, at man ikke har lagt deres Forslag til Grund ved Behandlingen; de erklære stadig, at dette er deres principale Forslag, men at de subsidiært kunde slutte sig til det ærede Medlem for Køge (Albertis) Forslag. Jeg er sikker paa, at man fra disse Mænds Side vil finde, at vore Ændringsforslag egne sig til en velvillig Drøftelse; thi de udtrykke jo Folketingets og Venstres gamle Standpunkt. Da det maaske kan have Interesse for dem, der ikke have slaaet det efter i Tidenden, skal jeg nævne et Par Udtalelser, der faldt i Foraaret 1894, ogsaa som Beviser for, at jeg ventner mig en ikke ringe Tilslutning fra mange Medlemmer i de forskellige Partier til vore Ændringsforslag. Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) udtalte vendt imod det Forslag, der fremkom fra det ærede Medlem for Køge om, at Staten skulde yde en Fjerdedel af Erstatningssummen, at det vilde være at gøre alle tiendepligtige, medens nu baade Byens Borgere, Arbejdere og andre havde været tiendefri i lange Tider. Det ærede Medlem for Assens sammenlignede det ærede Medlem for Køge med en ny Sct. Knud, der vilde gøre os alle tiendepligtige. Det ærede Medlem for Assens sagde, hvad vilde Købstæderne, hvad vilde Arbejderne sig dertil. De Herrer kunne slaa det efter Rigsdagstidenden og se, hvorledes det ærede Medlem var øm for Købstædernes og Købstadborgernes Interesser, og jeg antager ikke, at det ærede Medlem har skiftet Mening siden, i alt Fald ikke i dette Spørgsmaal. Det ærede Medlem for Møen (Bojsen) sluttede sig ganske til den samme Betragtning. De moderates Tiendelov gik igennem, men selv inden for Venstre var der den Gang Medlemmer, som fandt, at det krævede for store Ofre af Statskassen. Ogsaa et fremragende Medlem af Lands-tinget, det 6te Medlem for Kjøbenhavn (Oct. Hansen), udtalte, at selv efter de moderates Tiendelov vilde Statskassen komme til at yde 11—12 Millioner Kr., og han fandt, at det var alt for meget, og at det ikke kunde gaa an, at Lovgivnings-